

Verebes Ernő

Fütyraktár

1. Füttyraktár	3 ' 40"
2. [Ha komor az ég]	2 ' 18"
3. [Hozzám ér]	2 ' 45"
4. [A hátsó ülésen]	2 ' 51"
5. [Hosszú sor házfalak]	3 ' 40"
6. [Leigázások könyve]	5 ' 18"
7. [Angyalok angyala]	2 ' 14"
8. [Status quo]	3 ' 03"
9. [Ha kezed eléri]	1 ' 28"
10. [Ősszel már]	3 ' 10"
11. [Ti ketten és én]	3 ' 43"
12. [Mit átadtak]	2 ' 17"
13. [Néma nemzedék]	4 ' 01"
14. [Jégáлом]	2 ' 15"
15. [Katona szerelme]	4 ' 14"
16. [Szólít az alkalom]	3 ' 02"
17. [Sül a Föld]	3 ' 14"
18. [Mentsvárak tornyai]	4 ' 03"
19. [Ünnep, ha már...]	2 ' 07"
20. [Folyók fölött]	2 ' 17"
21. [1697]	3 ' 01"
22. [Hogy a pokolba]	1 ' 26"

FüTTYraktár

VersZene 2.
Vers, zene, kép

Sorozatszerkesztő
Beszédes István

A dalokat előadja, s valamennyi hangszeren játszik a szerző

Verebes György rajzaival

A kiadvány megjelenését
a Bethlen Gábor Alap, valamint a Tartományi Művelődési
és Tájékoztatási Titkárság támogatta

BETHLEN GÁBOR
Alap

Verebes Ernő

Fütyraktár

Verseskötet CD-melléklettel

Vajdasági Magyar Művelődési Intézet
Zenta, 2013

© Verebes Ernő, 2013
© Verebes György, 2013
© Mikus Csaba, 2013
© Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, 2013

Fütyraktár

Némelykor eszembe jut, hogy mennyi minden nem jut eszembe, amikor éppen kellene. Most is így vagyok ezzel. Akár egy túltöltött tömlő, feszül bennem valami tartalom, számomra vélhetően értékes töltet. S mintha csak vigyáznám, óvnám ezt a valamit, még magamat sem engedem közel hozzá, magamnak sem engedem, hogy belekukkantsak ebbe a tömlőbe, bugyorba, mely úgy rejti kincseit, akár egy pokolmély, kiszáradt kút. De az is lehet, hogy önmagától félt engem ez a mélység igyekeztén távol tartani egy rendszerezetlen, támadó összevisszaságtól, s attól a ténytól, hogy ha nagyon fölé hajolok, beleeshetek, bele is fulladhatok.

*

Legtöbbünkben így válik öncélúvá a tudás, az ismeret. Olyan raktár vagyunk, melynek inkább a bősége, mintsem a benne összegyűjtött anyag minősége az ékessége. Raktár. Lényegtelen, hogy mit őrzünk benne, a fontos az, hogy van egy szó, mellyel a kényszerűen felhalmozott dolgok helyét jelöljük. A raktárban minden megtalálható, még a Semmi is ott húzódik meg csendben a

Valamik alatt. Ha pedig végképp eltekintünk a kicsinyes részletektől, a súly, a darabszám elvész a megnevezhetőség fogalmának ködében, s már az sem fontos, hogy diadallal nyugtázzam a frapáns gondolatot: tényleg „van benne valami”.

Derűsebb napokon, amikor képzettársításaim macskakölyökként játszadoznak egymással, érdekesmód, nincs szükségem semmilyen szellemi raktárra. Felszív a környezet, hallom, ahogy istenke ásít.

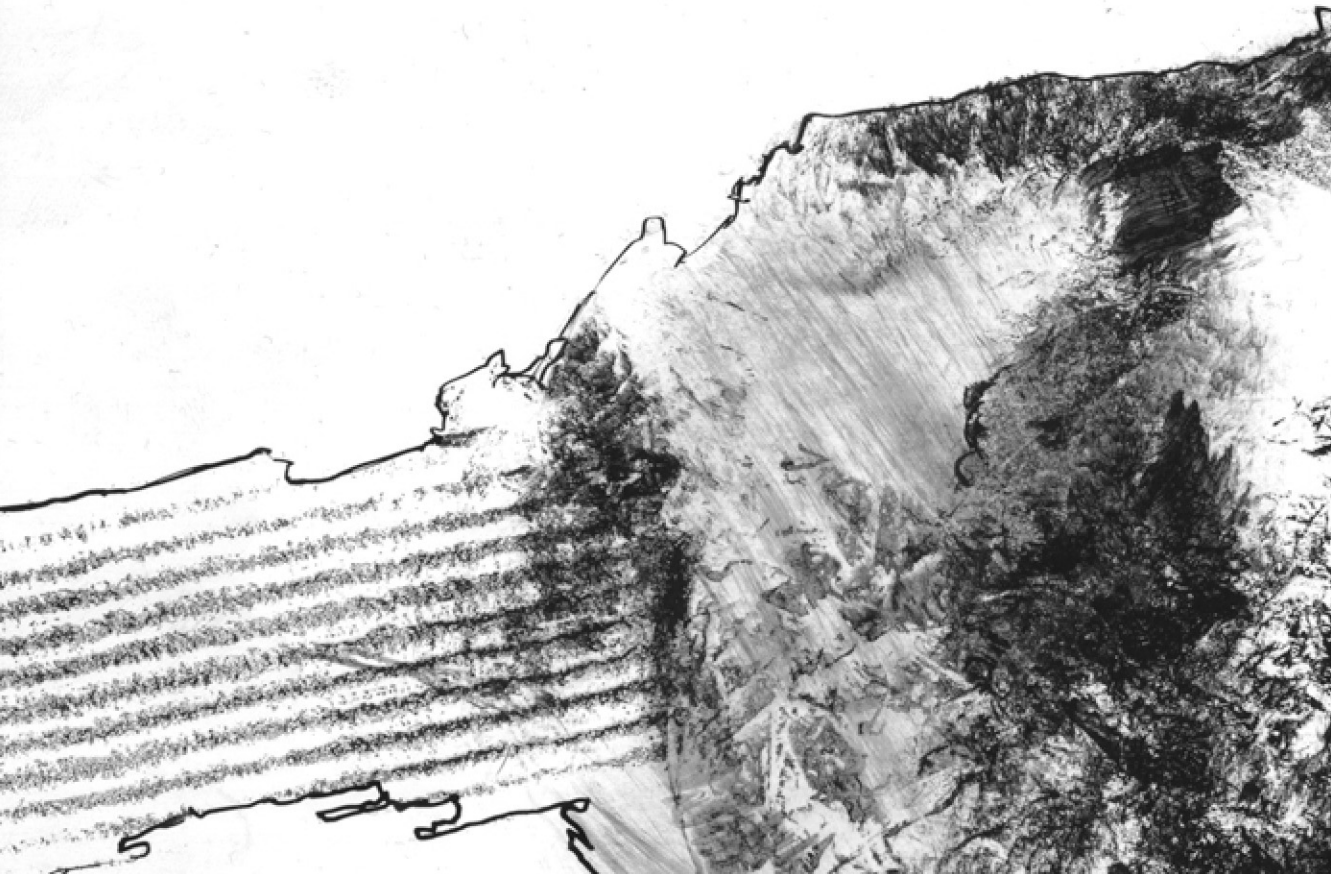
*

Vannak furcsa intimitások. Valamennyien együtt vagyunk, de én egyedül vagyok együtt, itt tartok, a fejlődésnek ezen az önös fokán. Csak ha egy picit elvonulok, akkor teljes a kép, amint egy pillanatra visszafordulok, hogy felmérjem a mögöttem zajló boldog pusztulást. Kattan a fényzár, s eggyel több kép kerül a raktárba. Szenvedélyes, öregedő gyűjtő vagyok, akinek nincs már helye arra, hogy mindent elraktározzon, még a saját szószobrát sem. A felesleg valahol kifolyik, egyenesen bele a feledésbe. Eszembe ötlik, hogy csupán áteresztő réteg vagyunk. S íme, egy újabb

raktárcímszó. Ezt is lenyelem, mint cápa a horgas szigonyt. Ezentúl magamban hordozom vesztet is, konstátálom szelíden, s gyönyörűvé, mert izgalmassá válik tőle az életem. Hurcolom még egy kicsit ezt a vesztet, füttyülök a raktár-

jegyzékre, a féltve összegyűjtött kincstárra, a kincseknek nézett lomokra. Körülöttem mosolyognak, akiket szeretek. Én pedig csak füttyülök, s most veszem észre, hogy milyen szépen tudok füttyülni.

[HA KOMOR AZ ÉG]

Ha komor az ég, ha fázik a Föld
Ha csikorog a csillagfény
Ha kásás az út, ha remeg a rét
Küldj meleget felém

Ha előnt a hang, mert zúg a harang
S ha álmomat nem lelem
Ha recsen a csont, ha torzul az arc
Küldj csendet nekem

Ha szertegurul az aprópénz
És a keresése fárasztó
Erőt kérek tőled én
Izmot, mi fogható

Ha sért a világ, szó foga vág
Ha kocsit vezetek utakon
Ha kijár rám, ami mindenkire
Türelemből sződd alakom

S ha minden magát látja már
S én is utolérem önmagam
Siettess, ne engedd meg
Hogy rugdossák hátam

S ha egy hajnalon a fák mögül
Nem kel semmi fel
Engedd meg, amit adtál már
Valaki mellém ássa el
(1980)

[HOZZÁM ÉR]

Hozzám ér egy marslakó
Olyan zöld
S mi még azt hittük
Hogy robotok
Pedig nem is látom

Nem is látom
Csak érzem
Hogy itt van és beszél
Szeretné tudni
Van-e élet a Földön

Dante poklait járom
Hol ő járt valaha
Szemében a pokol kacaja
Elment, halott lett az öröklétben
Nem vezet félre a sötétben
Nőt akarok életképpen
Korok rohannak

Korok rohannak
Kötve állok én
Talán gyenge cérna fércelt össze hajdanán
Néha felnevetek, és látom, mi szép
De most dalolok itt ostobán:

Hozzám ér egy marslakó
Olyan zöld
S mi még azt hittük
Hogy robotok
Pedig nem is látom
Nem is látom
Csak érzem
Hogy itt van és beszél
Szeretné tudni
Van-e élet a Földön
(1978)

[A HÁTSÓ ÜLÉSEN]

A hátsó ülésen karom remeg
Ő szemembe néz, de arca hideg
Gyönyörű hölgy ő, álarckötő
Ösztönökkel kereskedő

Vannak, kik szánják, mert szennyesen él
De szép fejét védi egy garázsfedél
Illatos, színes, jó szerető
S ki nem élvez, ha merész a nő

Reggel felébredsz és szidod magad
Hogy a világ nélküled szintén halad
Kezedhez ragad már minden kilincs
Egy nő kéne melléd, hogy most bizonyíts

Pályazaj sívít a dobhártyán át
Lóerők nyomják az erotikát
Utak asszonya karjaiban tart
Mondj véleményt, ha húsodba mart

Most örül a szíved, s vérzik a szád
Kétszázal száguldsz, és száz nap süt rád
Csíkkígyó oson lábaid alatt
Egy gombod hiányzik, s veled szalad

A világ, mely számodra sok szenvedés
Törekvés, igyekvés, jövő, menés
S egy asszony, ki tucatnyi férfit fogad
Egy úrbeli tündér, egy bíborfalad

Ki veled száguld, ki veled szalad
(1979)

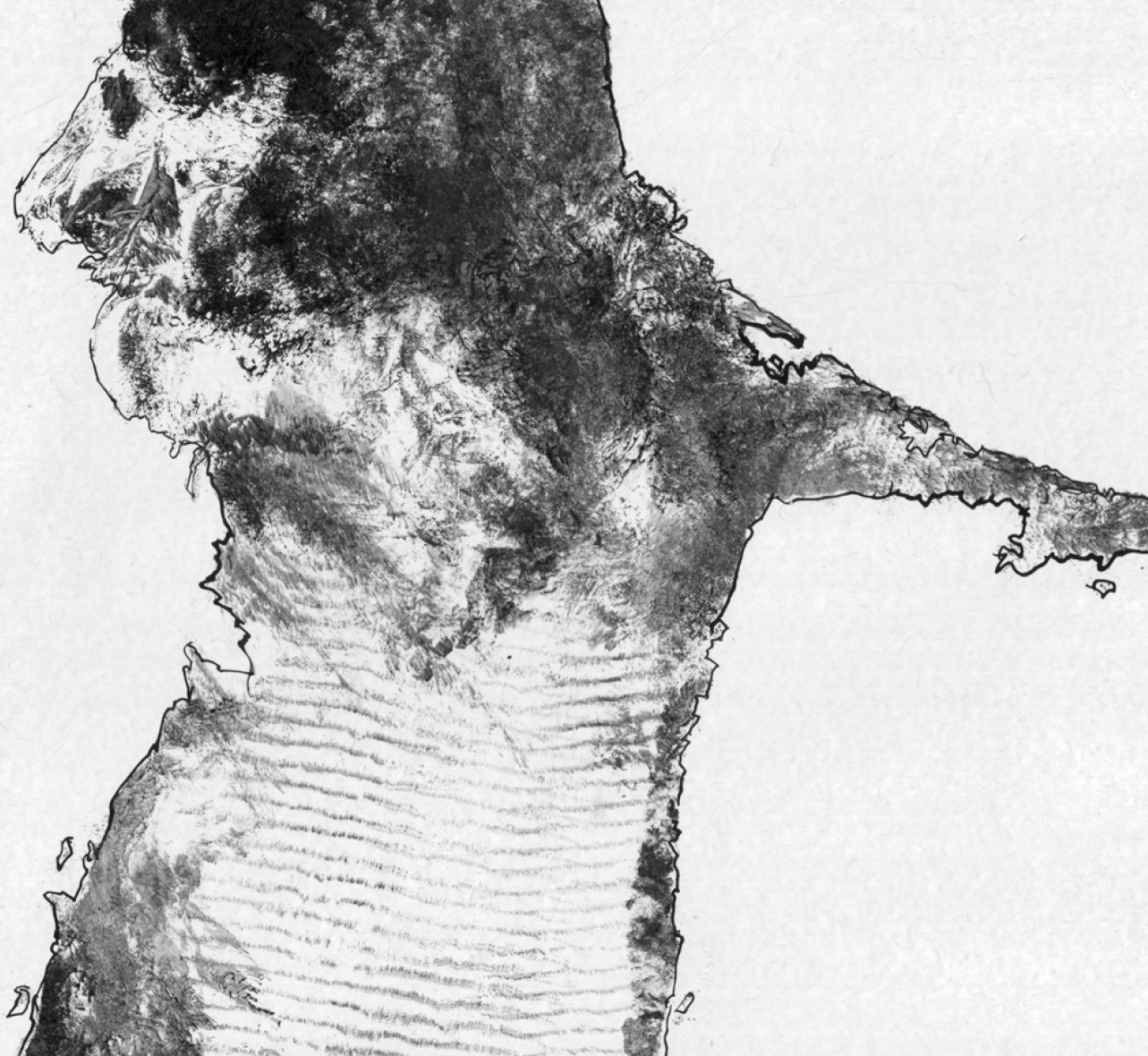
[HOSSZÚ SOR HÁZFALAK]

Hosszú sor házfalak
Harminc fok árny alatt
Vibráló porfelhő
Ablakban fejkendő
Nyárvégi szemétdomb
Könnyedén átugrom a napot
A holnapra cél nélkül várok

A főtéren két alak
A semmitől piszkosak
Szaggatott kabátok
Törött fényreklámok
Koldus a főutcán
Fojtogat hangja a szóznak
Ágak egy kitört fán lógnak

Az ég szürkén lázadó
Esőzés várható
Zászlókon libbenés
Szélhámos a porba néz
Járdára írta rá:
Szeresd a múltat, a várost
Nélkülük nincs szabadságod

Gyomorból feltörő
Új után epedő
Megsárgult véráram
Tartja a karámban
Önkéntes foglyait
A hétfejű, vaslábú ménest
Vízzel kínálják az éhest

Lemosott városon
Elefántcsonttorony
A töltésen fiú hál
Kérdem tőle: ittál?
Nyelve lóg, fejet ráz
Görbült küllőt rázna holnap
Az öntudat szolgál majd másnak

Vérvörös pántlika
Fél térdig lakkcsizma
Poros színházterek
Népies egyveleg
Tíz ember készül rá
Egy város füttyül rá
Kár volt
Barátom új gitárt ácsolt
(1980)

[LEIGÁZÁSOK KÖNYVE]

A bitó áll, a hóhér ül egy deszkán
Feje fölött a hideg hold egy fehér sámán
Pillanatfelvétel az egész, de része egy filmnek
Várandós múltunkból e kép egy fertőző kincs lett

Nehéz éj

A tél beáll, s aludni készül a város
Feneketlen tóban tuskó lesz majd a vánkos
Lehunnya szemét a gyermek, csengő sem csörren
Békesség úszik a folyón és árokmederben

Nehéz éj

Szólnék hát én is, kit arra nem tanított senki
Meg arra sem, hogyan kell fakérget enni
Ki tanított volna, felakasztották azt már régen
Így lettem hát kontár és próféta egy személyben

Nehéz éj

Egy gyilkoló ütleg nyomot hagyott memóriámon
Nem tudom, honnan e dal, minek kéjtáncát
járom
S mi lenne, ha megszületnék

A félelem órái állattá edzik az embert
Rejtőző állattá, mit még az isten is megvert

Egy barlangrajz ragyás karcai mögött nem
lücktet ér
Ordítanak csirizes szájak, és alvad a vér
Nehéz éj

Végül egy mondás, mit idéztem emelt egy lángész
Ha feledeed bajod, feledeked mindenki másét
A leigázások könyvének betűi acélból vannak
Új verset terem e mondat: zsákot a foltnak

Nehéz éj
(1981)

[ANGYALOK ANGYALA]

Angyalok angyala egy kőbölcsőben él
Arany ég alatt kőbölcső, s az angyal benne él
Kilenc fia van, azért is angyal tán
Kilenc fia van, s az egyik jár a nők után
A nők után
Három év nagy idő, de mért mondom ezt most
Mikor angyalok angyala unatkozva
gyerekgatyát mos
Ne hagyjuk hát el angyalok angyalát
Hisz angyalok angyala is csak angyal,
a rézangyalát
A rézangyalát

Cipőm is elkopott, véres a sarkantyúja
Lábam is elkopott a cipőben
Három év nagy idő, az alatt el is kophatott ám
De nem sajnálom már a lábamat

Bölcső az ég alatt, benne áll egy lány
Szárnya van, hattyúnyakát a szél borzolja már
Ezer év nagy idő, múlások angyala
Tenyerén tart egy világot, melynek e bölcső
az otthona

Az otthona
(1982)

[STATUS QUO]

Hídláb mellett csontosan, mereven
Egy kéz pihen csuklóban
Vörösbortól részegen

A víz már kapaszkodik rá
S az ereket kékíti a visszatükröző égen
A világegyetem

Tengerként ömlik szét a haló világ
Gondolán libben ezer színes foltja

Felhő reped, s zúdul a csendzivatár
Erőlködő agyunkat leitatva

Valahol csendülön száll egy dallam
Valahol féltenek engem

A galériában lassan lépkedő
Szakállas intellektus
Gyönyört gyönyörre fércel

Pillantása egy borotvapengeél
Látványát halvány mondatokra
Szabná széjjel

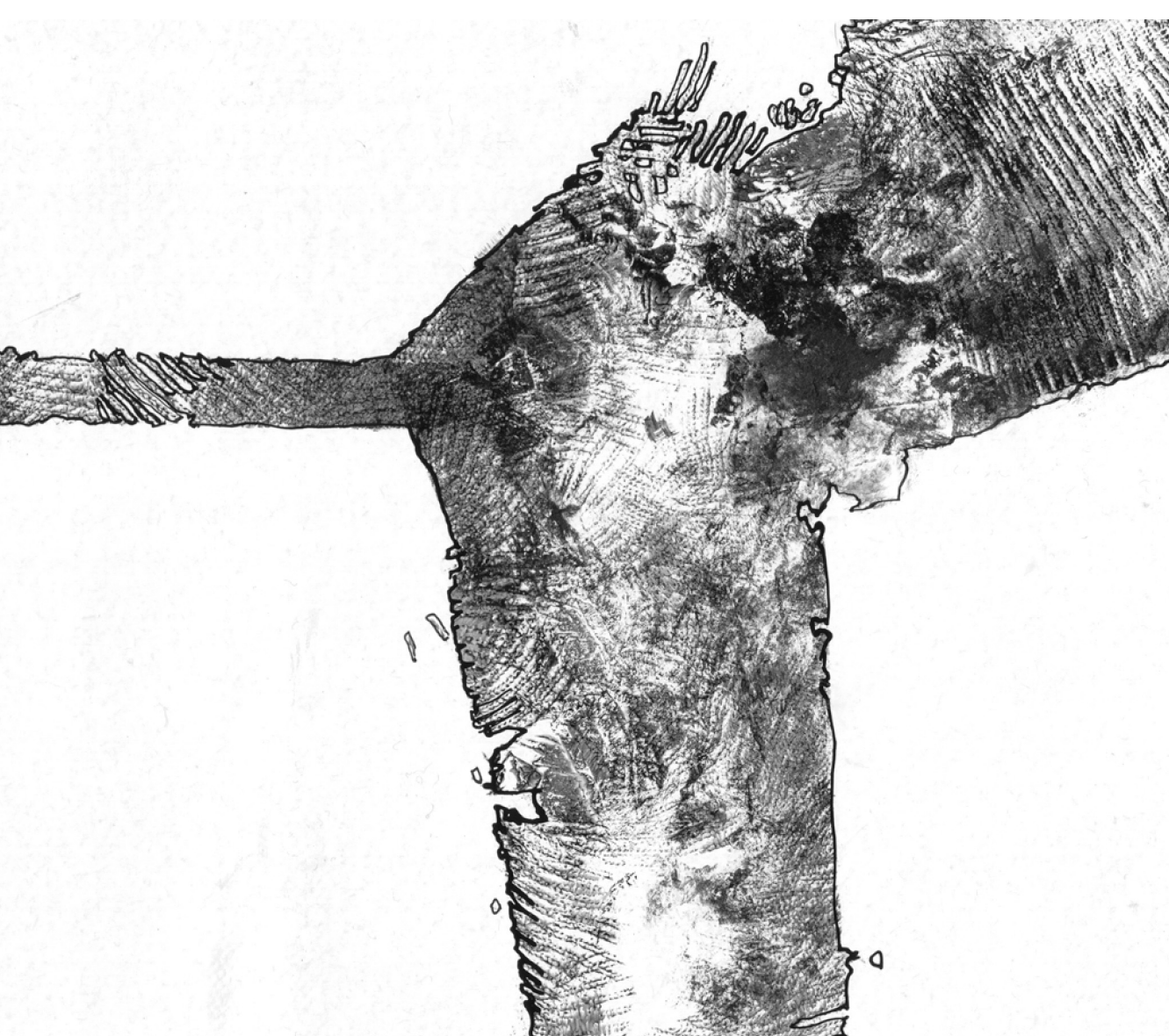
Valahol csendülön száll egy dallam
Valahol múltamat mentem

Öregedő nótáim torka
Fűrészporrá reccsen

Egy homokdűnén állva egyedül
Szopogatom kabátom egyik
Leszakadt, piszkos gombját

A cukorgyár felől bicikli karikáz
Tápassa poros pedálját a lány

Valahol csendülön száll egy dallam
Valahol féltenek engem
(1981)

[HA KEZED ELÉRI]

Ha kezed eléri a kilincset
S mindig feljebb érsz
Őrt állsz játékpuskával
Fütyülve zenélsz

Alig érsz földhöz, időhöz
Talpad puha még

Kijátszol harapós éveket
S valahonnan elmész

Mi nem hintünk rád foltokat
Térdre sebhelyet
Mégis félregombolt ingek küldik
A legszebb híreket
(1979)

[ŐSZEL MÁR]

Őszel már csak a szél az, ami él
Síró madár szárnyát támogatón
Aki fél, füttyszava halljon
Hisz odafent a nap most kél

De hideg a nappal, mi ránk talál
Egyedül baktatunk fényözönben
Valaki után, s az utca zaján csúszik el
Életem napja tán

És köszönöm azt is, hogy véget ér az őszi
A tél rám csinos jégpáncélt ereszt

Hogyha te jössz, idegen
S hátadon keresztesz

Utazik a dallal egy ember, ki sántít
Füttyszava hallik, ha vállat rándít
Az út, melyen ő jár, olyan, mint a többi
De idegen ő nekem, csakúgy, mint a többi

Köszönöm azt is, hogy véget ér a tél
S páncéltól megfoszt kedvesen
A meleg szél, s a hótakarót
Sirató táj felkél
(1991)

[TI KETTEN ÉS ÉN]

Hej, te lány
Lábad nyomán dal szökik a réten
Hej, te lány
Hús évéd szemedben hordva
Álmaid állítod sorba
Hej, te lány
Nélküled nem érdemes élnem

Hej, te fiú
Valaki nekem adta véred
Hej, te fiú
A szép időknék vége lassan
Nem forog a Föld alattam
Hej, te fiú
Indulj, mit mondok úgysem érted

Hej, ti ketten
Valami sárgolyón
Összevarrott szemekkel alusztok
Hej, ti ketten, ott
Hol a hold megvakított
Felkúsztok az égig
A végtelen végéig

Hej, ti ketten
A virág, amit vettem
Éltetni fog engem
Még sok évig
(1983)

[MIT ÁTADTAK]

Mit átadtak neked
S mit át fogsz adni még
Egy kérdést, s egy választ
Mi nem lesz elég

Tilthatod fiadnak azt
Mit neked is tiltottak már
Fájni fog az
Mi nekem is fáj

Nem tudom, mi kéne
Hogy megvédd azt, aki fél
Tán egy kard a múzeumból
Mely száz éve hüvelyben él

Mindenki fegyvere ez
Hisz mozdulni képtelen
Az ég tudja, mért
Hordjuk feszesen

S ha egyszer majd kiderül
Minek sorsa csupán ez
Mások is lássák
Leszakadt rólad a mez

S a számot, mely ingeden jelezte
Hogy végig hátul játszottál
Add nekem azt
Hisz én jövök már
(1981)

[NÉMA NEMZEDÉK]

Ki hallhat engem
Csak a hóvirág
Csak a jégvirág

Ki láthat engem
Csak a puszta fák
Csak a vak tanyák

Engem, ki földig ér
Nem lát, míg fél
Csak az éjszakát
Csak a laktanyát

Ki mérhet engem
Csak a kendős gyász
Csak a nemző nász

Ki ölhet engem
Csak a réti gaz
Csak aki láthat, az

Engem, ki földig ér
Nem lát, míg fél
Csak az éjszakát
Csak a laktanyát

Ki vált fel engem
Ha árvíz jár
Ha úszom már

Ki jönne vélem
Havasok fölé
Idők mögé

Lettem, hogy tűnjek már
Érjek bár szakadék fölé
Színpad mögé

Jég-vér, hó esett
A tépett ég és föld felett

[JÉGÁLOM]

Medence vizén hullám lép
Szelet borzol egem talaján
Tengeren fél a hajó
Szökni akar
Árnyéka után

Csak álmodom
S ha ezt álmodom

Testünknek melegét
Rongy ingünk itta még

Szféráktól távol élt
A nemzedék, mely nem beszélt
Ordítva csenddé vált
Ívébe törés állt

Nevess ki engem
Számban a szó
Olcsó lakó

Sirat majd engem
A nemzedék
Mely nem beszélt
(1985)

Áldom is
Mert vállalom

Táncterem
Benne a Föld kering
Átölel, aztán rám kacsint:
Nem voltam jó
Nem voltam rossz

Nem voltam szent
Csupán gonosz

Mert álmodom
S ha ezt álmodom
Áldom is
Mert vállalom

Kék tó jegén holdfény ég
Alva sétál az utca haván

Titanicok éneke szól
Elnémulok szeretőm haján

Csak álmodom
S ha ezt álmodom
Áldom is
Mert vállalom
(1992)

[KATONA SZERELME]

Katona szerelme, a büszke nő
Felemás álmokat sző
Rejtezve templom mélyén
Felzokog párja képén
S eme versszak végén
Kedvese is eljő

Rég történt
Századok hamvai úsznak a ködben
A csatazaj átörökíti a földet
Lángol, nézd, mi meghalt rég

És titkon fess hadúr kéri fel táncra a hölgyet
Szív-hozomány férfinak mindig elég
Rászolgált, míg mászt szolgált

Hajnalra mind a szobából
Eltűnt, mi szerelem volt
Szálldos a szó még most is
Repked a csók, mely már holt

Száll a csók még most is
Repked a szó, mely már holt

Úgy alakult, hogy e boldog nászból
Holdra kacsintó, jámbor politika lett
Míg az otthont fentről látni, de szép
Teltek az évek
Velük telt meg régmúlttal a távol
Messze hadak sorait nemzetekre írva szét

Sok harcot vívott
Hercegeként népe vezére lett
Amikor Európa egy istennő neve volt

Fényes haza
Kiért csillog a szem és bíbor a penge
Hitként állj keleten
S ősdként nyugaton

Még többet tenni
Újraébredni egy elködlő nyoszolyán
Istenvarázs és szent vigalom
Látod, századokig is eléli
Ez a hely, hol lakom
(2000–2009)

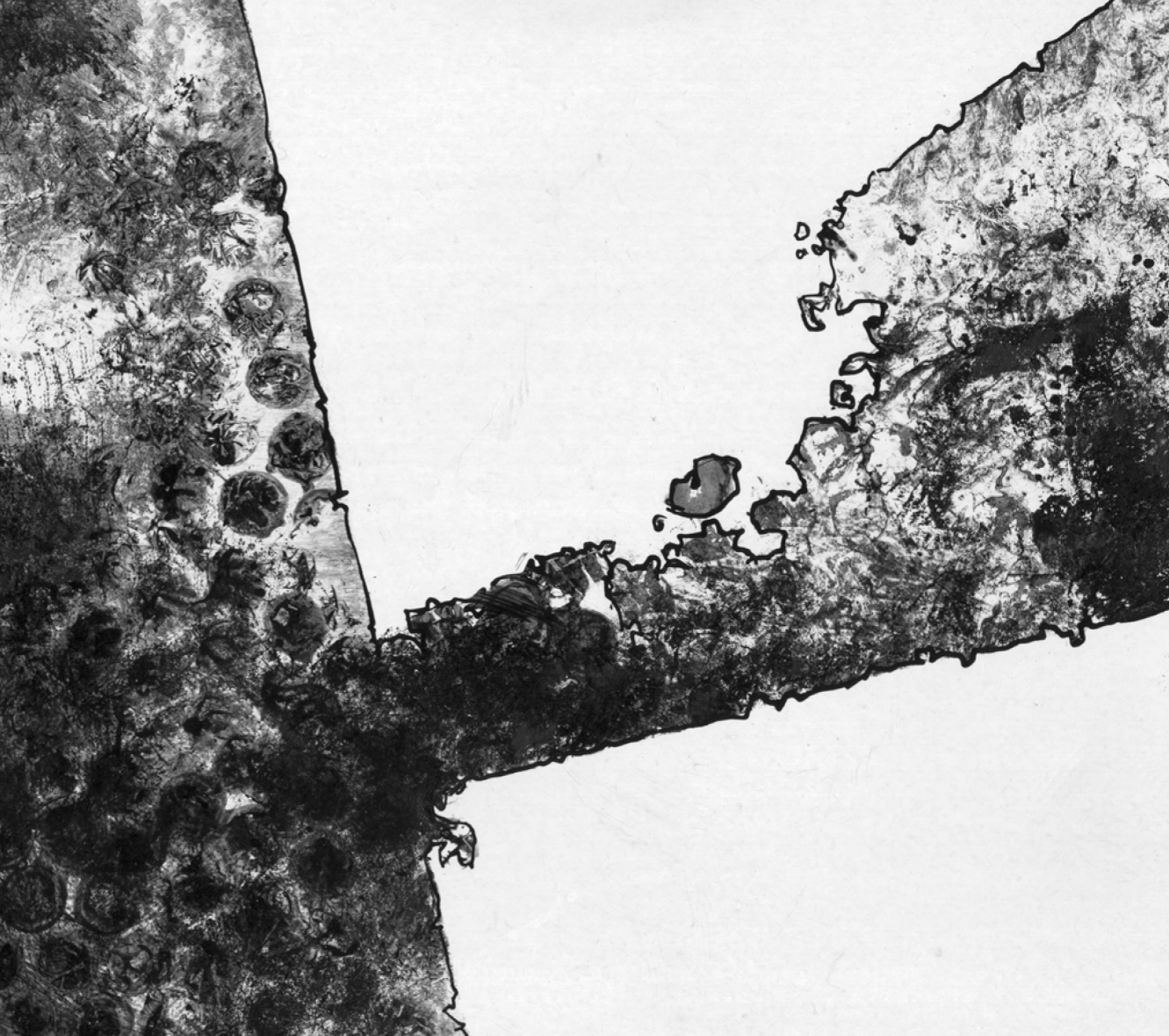
[SZÓLÍT AZ ALKALOM]

Szólít az alkalom
Indulok tehát
Utaznom kell, érzem
Költözöm tovább
Mindazt, mi eddig
Fontos volt, itt hagyom
Elkoptatott románc
Dala ül ajkamon

Szólít az alkalom
Szukát a farkashím
Vájt odúmból úgyis

Kilépek megint
Ígértek nekem
Tükörből fényeket
Ígértek még mást is
De tükörből nem lehet

Szólít az alkalom
Bezárt kapukon át
Furcsa, hogy az, ki hívott
Mégis ide bezárt
Tétlenül várom
A megváltó hangokat

Érkeznek is sorban
De furcsa, mily flancosak

Tiltott termek előszobáján
Szellem suhan át
Röptével megbontja
Csöndemnek falát
Ha hozzáérnék, meghalna
Így pedig csak én
Törött szárnyú hollóként
Angyal hull elé

Szólít az alkalom
Hangomat a csend
Miért hív hát vissza
Ki egyszer megteremt
Vérig ható pengék
Rajzolja arcukat
Falon függ a képmás
Egy szent arcél fennmaradt
(1993)

[SÜL A FÖLD]

Kél a nappal mind, ki élő
Földig érő fénykarmokkal
Szánt a reggel, tiszta lappal
Jó a nappal színt ígérő

Kikelet-szekevény
A lány húsú remény

Utazunk, hol a zöld
Feketén eladó
Sül a föld tetején
A lány húsú remény
Szívünkben fakadó

Nyáron forgó Föld
Kissé már megdőlt
Vonzódhat bár még
Múltjához az árnyék

Nyáron forgó Föld
Szédült és fennkölt
Hátán készülhet
Rostélyos meg pörkölt

Utazunk, hol a zöld
Feketén eladó
Feketén eladó

Ácsorogva-elforogva
Múlik el, mint lomha szándék
Mára lenne szép ajándék
Hogyha tegnap tettük volna
Csobogó, csipogó
Tipegő játék

Szól a hangom, halva hallom
Kezdetén túl végtelennek

Lenne már csak vége ennek
Újra támadnék, felhangon

Utazunk, hol a zöld
Feketén eladó
Sül a föld tetején
A lány húsú remény
Szívükből fakadó
(2000–2009)

[MENTSÁRAK TORNyai]

Sötétben minden
Part és korlát
Öröktől egymásra várva

Senki se jár most
Álma kényszeríti a várost
Otthonmaradásra

Lépteim, bűneim
Míg közelíték a folyóhoz
Fohászok a csendhez
Melyben felszívódni vágyom

Fel ne ébresszen senki
Itt, a másvilágon

De az új nap kínálta rendben
Már hangicsál a jószág
A megváltó kimondhatóság
Mely zavartan motyogó számból kihull

Csak egy imát szerettem volna elmormolni még
Újmagyarul

Közelebb férközni ahhoz
Mi állandósítja szétszakadásom

Szerettem volna, hogy a gesztenyefasor fájjon
Hogy az árral dacoló homokzátony
Bennem oldódjék fel, akár az éjszaka

Ahogy a hold maga odafent
Az azúrban lassan elmerül

Érzem, már nem vagyok egyedül

Csak vagyok, egy, ki itt maradt
Tarisznyájában a tájjal
Mit továbbvonszolni képtelen

A távolban mentsváarak tornyai
Bevehetetlen végtelen
(2009)

[ÜNNEP, HA MÁR...]

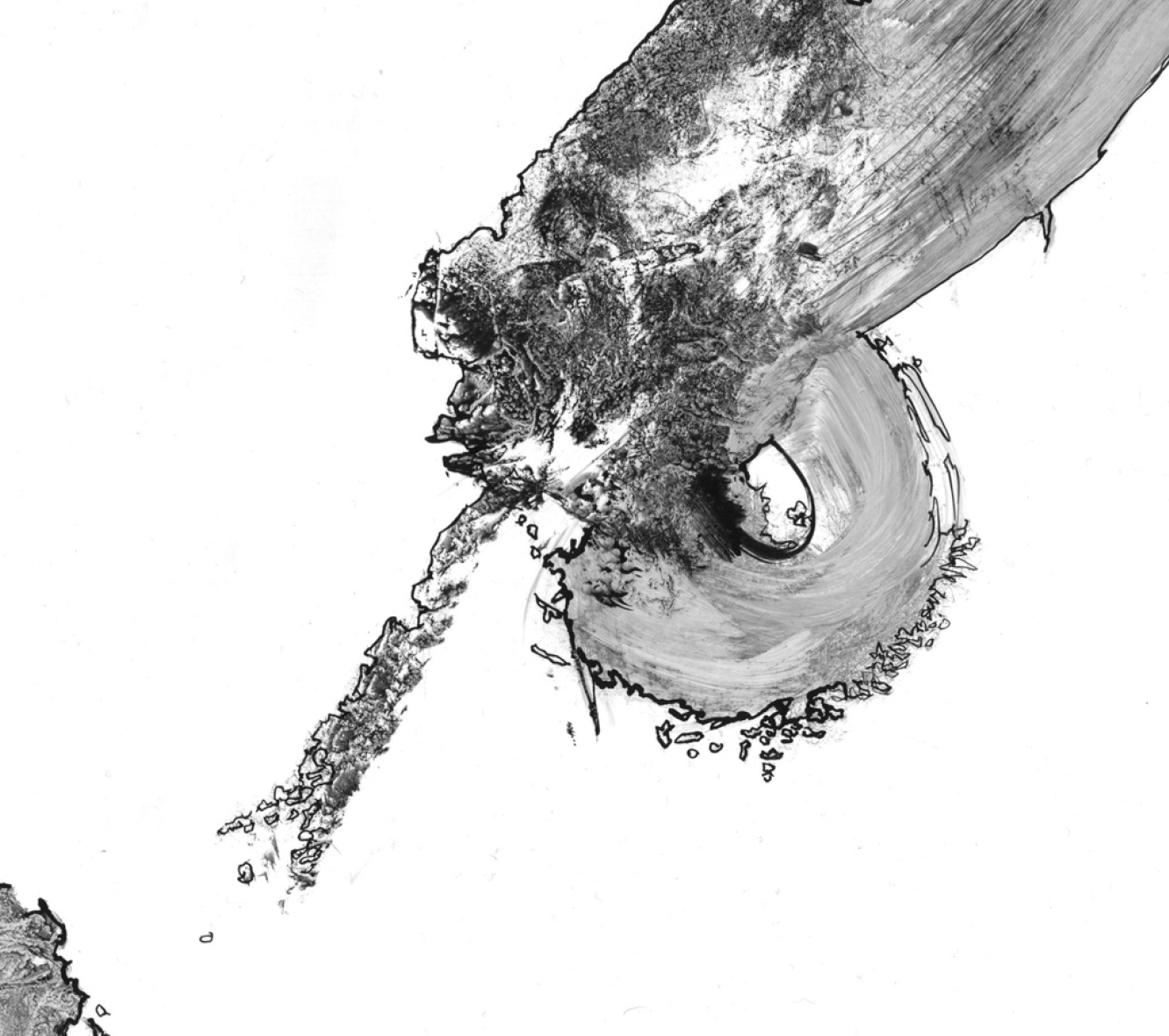
Ünnep, ha már jönnek,
A kik feltennék a kérdést
Vajon milyen fenn lebegni
S fényre váltani az érzést
Amint elszáguld az űrben
Útján vércseppnyi szilánkok
Nappal lobogó szürke felhők
Éjjel csillaglátomások

Akkor az a válasz érkezhethozzánk
Valahonnan a földről
Hogy hát fenn lebegni ugyanaz
Mint egy fűszálat a zöldből, innen
Felismerni, elnevezni
Megszeretni, elengedni
(2009)

[FOLYÓK FÖLÖTT]

A mélység most magaslesen
Körüllengi – mint kegyes halál – a szél
Ismerős sehol, csak egy idegen
Ki kavicsot hajjgál, s magában beszél

Hangja kong, akár egy üres fiók
De ott nyüzsög benne minden
Amiben nincs már, ki higgyen
Mint tükörben a reflexiók

Hullámok gyűrűznek, a tér kitágul
S ő magára ölti azt – álruhául

Félted-e hazádat, mit – akár a kabátod
Te melegítség, hogy melegítsen
Azt mondják, ugyanígy szeret az Isten

Kövekkal csobbantott köreid között
Otthonra lelhetsz itt, idegen barátom
Országok híján, folyók fölött
(2009)

[1697]

Dalom, vértezz fel engem
Hisz átlótt páncélingem már csak a múlté
Itt állok én, meztelen mellű tájon
Hol megholt szagok füstje kísért

Ezerhatszázkilencvenhét laza földje
Lesz-e vajon testünknek vég-virradat
S e lány iszapú folyónak meddő medre
Kit húz alá ölére, s kit nem fogad

Sorsunk eldőlt immár a múltban
Jövendőnk álma a mához ér

Ősrégi vagyok, gyökerem az égben
A fák ágával perbe kél

Dalom, vértezz fel engem
Hisz másom sincs, csak a csata reménye
E nyárutó viharvész-csendje elől
Küldjél a félhold kardélére

Ha végünk lesz is, győzzön a harc
Néhai mezeink rozsdás bája nyújtson vigaszt
Vértünk legyen vérünk láncá
Vérünk legyen vértünk láncá
(1995)

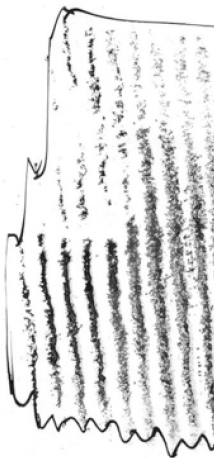
[HOGY A POKOLBA']

Jövöm végtelen
E kerek holdban
Visszatértem nézhetem
Hogy a pokolba' sikerült
Meghalnom ma még
Épp egy másnapon
Egy jó kezdet után
Rám szakadt az ég

A holnap este holt
Kiles testén az enyhén
Megbicsaklott hold
Mint sápadt ördögfej
És merőn visszanéz
Most megáll
Áll az idő
Megáll az ész
(1984–2013)

A *Fütyraktár* legkorábbi anyaga a beat utószezónában, a hetvenes évek második felében, a nyolcvanasok elején szólalt meg először. Amikor még esemény volt, ha a folyóparti sétány lépcsőjére, a Majom-sziget egy-egy farönkjére vagy a soha fel nem épült főtéri templom valamely elfeledett kövére gitáros ült. Hogy az éjszakába nyúló házibulik, jó időben kerti partik rituáléjáról ne is beszéljek. Úgy tűnt, szinte folyamatosan szól a gitár. Kicsit olyan volt az egész, mint egy zenés darabban vagy filmben, mikor szinte átmenet nélkül váltanak beszédre énekekre a szereplők. Itt úgy tetszett, minden egyetlen indokolt átmenet. Népszerű volt a versmegzenésítés, de olyan dalnok is akadt, aki zenéjéhez saját szöveget költött.

Közülük tűnt ki tizenévesen a *Fütyraktár* dala-
inak szerzője. Olyan szerzeményekkel, számokkal,
amelyeket mára elismert komolyzene-szerzőként,
költőként, próza- és drámaíróként is változatlanul
vállalni tud. Nem véletlenül. Közöttünk, kortár-
sai, régi hallgatói között kultikussá lettek ezek a
dallamok, körbe jártak a kalózfelvételek, ahogy a
hetvenes-nyolcvanasokban is dúdoltuk a refréne-
ket, sokan ma is idézni tudjuk a dalok szövegfor-
dularait (pl. hogy „Mi nem hintünk rád foltokat /

Térdre sebhelyet / Mégis félregombolt ingek kül-
dik / A legszebb híreket”, vagy hogy „Kezed eléri
a kilincset”). Lejátszani e dalokat legfeljebb csak
a jobb zenészek tudták. Az összetett gitárkíséret,
eredeti hangszerelés mellett kitűnt a dalszövegek
egyedi, erőteljes, fordulatos nyelvezete is. Verebes
Ernő első versei ezek, s bár nem folyóiratokban
láttak napvilágot, szerzőjük számára a (nem is
akármilyen) költői indulást is jelentik.

Később a dalok a szétszórt kövekről, alkalmi pódiumokról átköltöznek a „vidéki színház”
kopott kulisszái közé. Ott született a 85-ös *Fél-
kező* kvázi rockpassió, amelynek dalait egyedül,
szövegkönyvét Domány Zoltánnal közösen írta,
s amely nem egyszerű zenés színpadi darab volt,
hanem már szinte kisebb mozgalom: színrevite-
lében részt vett – kis túlzással – a fél város (zené-
szek, énekesek, táncosok...), míg a másik fele lenn
a nézőtéren tapsolhatott (a *Hosszú sor házfalak*
című dal korábban íródott, szövegéből a „Népies
egyveleg / Tíz ember készül rá / Egy város fütyül
rá / Kár volt / Barátom új gitárt ácsolt” nem erre
vonatkozik). A történet a félkező zongoristáról
a cselekvés lehetetlenségét rajzolja meg paradox
módon: kicsattanó tetterővel.

A passió egyébként a szerző pár korábbi dalát is integrálta, és az sem véletlen, hogy a *Fütyrak-tár* válogatását egy olyan dal zárja, amely a félkezü zongorista belépőjének átírata, aktualizált változata. A témakövetés egyébként is a Verebes-oeuvre (mint általában minden tudatosan épített opus) jellemzője. Kirajzolódik bizonyos témahűség, megjelennek később továbbfejlődő témák, olyan motívumok, amelyeket egész estés gondolati egységekké növel a szerző, a *Fütyrak-tár*ba pedig visszatérnek azok a dalok, amelyek már nem dalénekes pódiumon születtek, hanem a nagyszínpadról, önálló darabokból, pl. a *Sardafass, a hímboszorkányból* disszidáltak. Ez az a történet, amelyet egyes megszólalási alkalmak, darab-egészek és lezárt kötetek felett ír a szerző, ez az ő titkos, cím nélküli műve, a róla, magáról szóló, amelynek cserepeit belekeverte a sok útközben emelt (köz)épület anyagába.

Miről is szól ez a darab, amely az egész felett lebeg? Lehet, az emberi magánvalóságról: „Valamennyien *együtt* vagyunk, de én *egyedül* vagyok együtt, itt tartok, a fejlődésnek ezen az önös fókán” (*kiemelés B. I.*) – olvashatjuk/hallhatjuk a bevezető prózában, majd a válogatás egyik leghangsúlyosabb dalában azt, hogy „Ahogy a Hold maga odafent / Az azúrban lassan elmerül // Ér-

zem, már nem vagyok egyedül”. Vissza-visszatér a fiú és a lány, később katonává és a nővé érve. Ez utóbbi „egy asszony, ki tucatnyi férfit fogad / Egy úrbeli tündér, egy bíborfalat” már a boldog önzéssel teljes egészében kisajátíthatatlan létezés, illetve a világ jelképe. A világé, amelyet másutt Dante poklaihoz is hasonlít, vagy táncteremhez, „melyben a Föld kering”, vagy nyárson forog, miközben „Titanicok éneke szól”, s a marslakó arra kíváncsi, van-e élet rajta. A történetek ideje feltételes, olyan álmodt idéz („Csak álmodom / S ha ezt álmodom / Áldom is / Mert vállalom”), ami megelőzi vagy éppen lekéste a valót („Fel ne ébresszen senki / Itt, a másvilágon”). Ennek prizmája alakítja a történelmi időt is („Sorsunk eldőlt immár a múltban / Jövendőnk álma a mához ér / Ősrégi vagyok, gyökerem az égben / A fák ágával perbe kél”). És minden történet visszatérő kulisszája a kozmikus dimenziókban is ábrázolt teljesség nádírként a város (lásd a „Járdára írta rá / Szeresd a múltat, a várost / Nélkülük nincs szabadságod” krétafeliratát, vagy hogy „A tél beáll, s aludni készül a város / Feneketlen tóban tuskó lesz majd a vánkos”), a várost érintő folyó, amelyből – úgy tűnik – a Verebes-dalok témái kilépnek („Kövekkel csobbantott köreid között / Otthonra lelhetsz itt, idegen barátom / Országok híján, folyók fö-

lött”), és annak környéke („Közelebb férközni ahhoz / Mi állandósítja szétszakadásom / Szerettem volna, hogy a gesztenyefasor fájjon / Hogy az árral dacoló homokzátony / Bennem oldódjék fel, akár az éjszaka”).

Végezetül: nem vagyok objektív. Meglehet, túl közléről szemlélem, amint „Tengerként ömlik szét a haló világ / Gondolán libben ezer színes foltja”, a *Fütyraktár* halló világát, és elveszek a részletekben. Közös a város, a töltéshatár, a

„néma nemzedék” és közös a vidéki művelődési ház színpadának élménye stb., ezért inkább az élmény a tárgyam ebben a fülszövegben. Három évtizede hallgatom ezeket a dalokat, halló életem részei lettek, és most roppantmód örülök neki, hogy egy biztonsági mentéssel legalább egy részük mindig kézközben lesz, odakerül egy szintén elérhetővé lett és oly rég óta birtokolni vágyott gyűjtemény, a másik legenda, a *Domidalok* hangoskönyve mellé.

Beszédes István

Verebes Ernő
Fütyraktár
Verseskötet CD-melléklettel

Vajdasági Magyar Művelődési Intézet
Zenta, 2013
Kiadja a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet
www.vmmi.org

Az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja
Felelős kiadó és szerkesztő
a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatója
Felelős szerkesztő Hajnal Jenő
Szerkesztő Beszédes István
Zenei rendező Verebes Ernő

A hangfelvétel a csantavéri Revatnacs Stúdióban készült
Hangmester Vörös Csongor
Keverés és mastering: Vörös Csongor, Verebes Ernő
Borítóterv Verebes György
Fotó Mikus Csaba
Olvasószerkesztő és korrektor Kaszás Angéla
Műszaki szerkesztő Beszédes István

Készült az újvidéki Dániel Print Nyomdában
500 példányban
ISBN 978-86-86469-67-0

CIP – A készülő kiadvány katalogizálása
A Szerb Matica Könyvtára, Újvidék

821.511.141(497.11)-14

VEREBES, Ernő, 1962–

Füttyraktár : verseskötet CD-melléklettel / Verebes Ernő ; [Verebes György rajzaival.] – Zenta : Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, 2013 (Újvidék : Dániel Print). – 35 str. : ilustr. ; 16 x 18 cm + 1 elektronski optički disk (CD-ROM). – (VersZene : vers, zene, kép ; 2)

Tiraž 500. – Str. 33–35: Utószó / Beszédes István.

ISBN 978-86-86469-67-0

ISBN 978-86-86469-67-0

9 788686 469670